

ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

Prövningsnämnden

Norragatan 17, 22 100 Mariehamn

Tel. (018) 528600 växel, Fax. (018) 528601

www.miljohalsoskydd.ax

MILJÖTILLSTÅND

Beslutsnummer	Diarienummer
ÅMH-Pn 10/08	2008-0114
Beslutsdatum	Postningsdag
27.02.2008	03.03.2008

Sökanden

Finströms kommun
Skolvägen 2
22410 Godby

Ärende

Finströms kommun ansöker om miljötillstånd för avslutning av deponi på fastigheten Helenelund RNr 2:9 i Tärnebolstad by, Finströms kommun, i enlighet med avslutningsplanen "Generalplan för avslutning av Tärnebolstads sopdeponi", Åbo 02.02.2007. Dessutom anhöll kommunen 30.11.2001 om att få använda en del av deponin till mellanlagringsstation tills att Ålands miljöservice inlett en gemensam hantering.

Verksamheten är tillståndspliktig enligt 11 § landskapslag (2001:30) om miljöskydd och miljötillstånd, nedan miljöskyddslagen, genom 6 kap. 17 § samt 20 § punkt c i vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, nedan vattenlagen. Skyldighet att avsluta deponi följer av 8 § landskapsförordning (2007:3) om deponering av avfall, nedan deponeringsförordningen och prövningsförfarandet följer övergångsbestämmelserna i 27 § deponeringsförordningen.

Ansökan har anhängiggjorts vid Ålands miljöprövningsnämnd 30.11.2001 med ärendenummer MPN-01-69. Ärendet har genom 5 § landskapslag (2007:129) om införande av lagstiftningen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet överförts från Ålands miljöprövningsnämnd till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet 01.01.2008.

Beslut

Miljötillstånd och avskrivning

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet beviljar med stöd av 24 § i miljöskyddslagen Finströms kommun miljötillstånd för att avsluta och sluttäcka deponi på fastigheten Helenelund RNr 2:9 Tärnebolstad by i Finströms kommun, se karta i bilaga 2, samt utföra lakvattenbehandling och släppa ut renat lakvatten på området. Myndigheten avskriver samtidigt ansökan om tillstånd för en ny mellanlagringsstation på samma område.

Ersättning

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § i vattenlagen. Myndigheten beslutar att i tillståndet givna villkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan ersättningsgill skada som avses i 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Giltighet

Tillståndet gäller tillsvidare.

Deponin anses vara avslutad först när Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet utfört en inspektion på platsen och godkänt avslutandet i enlighet med 22 § deponeringsförordningen. Efter godkänd avslutning skall tillståndshavaren inkomma till myndigheten med en ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkoren enligt 28 § 2 mom. miljöskyddslagen gällande efterkontroll dock så att första ansökan om revidering skall inlämnas senast 5 år från att detta beslut vunnit laga kraft. Till revideringen skall bifogas ett förslag till fortsatt kontrollprogram, sammanställning av analyser från utfört kontrollprogram samt en uppföljning av lakvattenreningens effektivitet utgående från analysresultaten.

Miljökonsekvensbedömning

Till underlag för detta beslut krävs inte en miljökonsekvensbedömning. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning.

Villkor

Tillståndshavaren skall följa nedanstående villkor utfärdade med stöd av 25 och 26 §§ miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § och 6 kap. 23 och 28 §§ vattenlagen samt 20 § deponeringsförordningen.

1. Avslutning och sluttäckning av deponin skall i huvudsak följa avslutningsplanen "Generalplan för avslutning av Tärnebolstads sopdeponi", Åbo 02.02.2007 samt de specificeringar som följer av villkoren i detta beslut.

Ett tidsschema för när avslutningsarbeten kommer att genomföras skall inlämnas till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet innan avslutningsarbetet inleds. 26 § miljöskyddslagen, 27 § deponeringsförordningen

2. Sluttäckning och utförda arbetsmoment enligt avslutningsplanen skall dokumenteras under tiden som arbetet utförs. Avslutningsåtgärderna skall följa punkt 5 och 6 i avslutningsplanen.
 - Avfall som avlägsnas från området enligt detta villkor måste omhändertas och sorteras samt föras till av myndigheten godkända mottagare för respektive avfallskategori.
 - Farligt avfall skall avlägsnas från området och omhändertas av behörig mottagare.
 - Mottagare av avfall samt uppskattade mängder avfall som avlägsnas från området skall sammanställas i en rapport i enlighet med villkor 8.
 - Transportdokument som erhålls vid avlägsnande av avfall från området skall sparas i 5 år.

25 § punkt 2 miljöskyddslagen och 4 kap. 7 § vattenlagen, 8 a-f §§ renhållningslagen

3. Deponin skall komprimeras innan nya ytlager tillförs samt schaktas så att slänterna inte blir brantare än 1:3 och sänkor i ytan inte finns. Deponins sluttäckning och ytlager skall följa avslutningsplanens punkt 5.3 samt principritningarna 67070024BT.2 och 67070024BT.3, se bilaga 3.

Därtill skall utformningen av ytan på deponin uppfylla kravet att lakvatten som passerar tätskiktet inte överskrider 50 liter per kvadratmeter och år.

Förslag till valda sluttäckningsmaterial och -metoder för utformning av tätskiktet och övriga sluttäckningslager skall inlämnas till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet för godkännande innan avslutningsarbetet inleds.

25 § punkt 4 miljöskyddslagen, 21 § deponeringsförordningen, 4 kap. 7 § 2 mom och 4 kap. 8 § 2 mom vattenlagen

4. Tillståndshavaren skall svara för kontroll av verksamhetens miljöpåverkan. En miljöansvarig person skall utses och personens namn och kontaktuppgifter skall meddelas till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Kontaktpersonen ansvarar för att alla krav på rapportering till myndigheten sker under avslutningsarbetet (villkor 1-3) och den fortsatta efterkontrollfasen av deponin (villkor 5-9).

23 § miljöskyddslagen, 20 § punkt 5 och 23 § deponeringsförordningen

5. Efter sluttäckning utförts skall avvägning av deponin och inmätning av nya höjdförhållanden utföras så att framtida förändringar och sättningar i deponiernas yta kan följas.

25 § punkt 3 miljöskyddslagen, 20 § punkt 5 deponeringsförordningen

6. Tillståndshavaren skall förhindra förorening av området genom att anlägga och upprätthålla fungerande system för avledning av ytvatten, insamling och behandling av lakvatten samt skydd mot förorening av grundvattnet. Tillståndshavaren är skyldig att vidta åtgärder för att förhindra utbredning och miljöeffekter från utsläpp av lakvatten. Olyckstillbud skall omedelbart åtgärdas och anmälas till tillsynsmyndigheten.

Avskärande nackdiken skall särskilt anläggas mellan kärret och deponin så att ytvatten förhindras från att tränga in eller strömma genom avfallsmassorna.

Kring deponin skall djupdränering anläggas så att grundvattengradienten avskärs på en metersdjup i syfte att uppsamla det lakvatten som avrinner ur avfallsdeponin. Dräneringsschakten skall vid behov bottenätas för att hindra grundvatteninträgnin samt i botten förses med dräneringsledning och -grus. Dräneringen skall avledas till sedimenterings- och utjämningsbassäng.

En sedimenterings- och utjämningsbassäng skall anläggas i enlighet med avslutningsplanen och detaljritning 67070024BT.1 med beaktande av följande;

- Dimensioneringen av bassängens volym skall minst vara sådan att den rymmer ett års lakvattenavrinning från deponin med beaktande av tilläggsflöden från nederbörd.

- Botten på bassängen skall anläggas med tät botten (HDPE-duk eller liknande) så att lakvatten inte kommer i kontakt med grundvatten, samt så att lakvatten inte sprids utanför deponiområdet.
- Under högst 1 år efter att deponin sluttäckts samt sedimenterings- och utjämningsbassängen färdigställt, skall lakvatten provtas, analyseras och resultaten sammanställas till grund för planering och dimensionering av behandling av lakvattnet. Baserat på provtagningen skall ett förslag till behandlingsanläggning eller reningsverk tas fram och godkännas av myndigheten innan den får uppföras. En redogörelse för den planerade anläggningen skall lämnas till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. I fall det uppstår ett behov av att tömma bassängen innan tillräcklig reningsanläggning byggs ut skall vattnet föras till annat godkänt reningsverk och får inte släppas ut orenat i området. Ett förslag till behandlingsanläggning för lakvattnet skall föreligga senast 1 år efter att sluttäckningen utförts med stöd av ett laga kraft vunnet beslut.

Ytvatten skall avledas skilt från lakvatten. Nackdiken kring deonin samt från kärret skall likaså avledas skilt från lakvattnets avrinnings- och uppsamlings-system i enlighet med ritning 67070024BT.1.

25 § 4 mom och 26 § 3 mom miljöskyddslagen, 20 och 23 §§ deponeringsförordningen, 4 kap. 7, 8 och 8a §§ vattenlagen

7. Kontroll av lakvattnets, ytvattnets och grundvattnets tillstånd på och kring deponiområdet skall utföras kontinuerligt under efterbehandlingsfasen. För kontroll av grundvattnets kvalitet skall tillräckligt antal grundvattenrör i HDPE-plast eller rostfritt stål finnas. De tre befintliga grundvattenrören enligt situationsplan 67070024BT.1 i bilaga 4 skall upprätthållas samt ersättas ifall t.ex. inträngning av ytvatten förekommer så att provtagningen alltid är tillförlitlig.

Provtagning skall ske enligt ett kontrollprogram. Förslag till kontrollprogram i punkt 7.3 i avslutningsplanen 67070024.BT i bilaga 5 skall följas. Provtagning enligt kontrollprogrammet skall sammanställas och utvärderas årligen och därefter skickas till tillsynsmyndigheten tillsammans med en lista över eventuella åtgärder som vidtagits med anledning av analysresultaten.

Prov skall tas med iakttagande av god laboratorised under förhållanden som är representativa för verksamheten och av provtagare som är godkänd av Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Proven skall analyseras av ett ackrediterat laboratorium (ISO 9000, En 45000, ISO/IEC 17025 eller motsvarande) och följa den provtagningsmetodik som anges i kontrollprogrammet.

25 § 1 mom miljöskyddslagen, 6 kap. 28 § vattenlagen, 20 § punkt 5 och 23 § 2 mom deponeringsförordningen

8. När avslutningsarbetet är utförd skall detta anmälas till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. Samtliga dokument, journaler och utredningar som utförs under avslutningsarbetet skall samlas i en rapport till tillsynsmyndigheten. Därefter utför tillsynsmyndigheten en inspektion, utvärderar rapporten samt beslutar om godkännande av avslutningsarbetet.

26 § miljöskyddslagen och 22 § deponeringsförordningen

9. Efter godkännande av avslutningsarbetet pågår efterkontrollfasen så länge som tillsynsmyndigheten kräver det med beaktande av den tid under vilken deponin kan ha en negativ miljöpåverkan.

23 § deponeringsförordningen

Beslutsmotiveringar

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har granskat ansökan om miljötillstånd och prövat förutsättningarna för tillstånd enligt miljöskyddslagen och den övriga lagstiftning som nämns i 11 § samma lag. I avgörandet har myndigheten även beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen och bestämmelserna i landskapslagen (1998:82) om naturvård. Myndigheten konstaterar att verksamheterna, att avsluta och sluttäcka deponi på fastigheten Helenelund RNr 2:9 Tärnebolstad by i Finströms kommun samt utföra lakvattenbehandling och släppa ut renat lakvatten på området, med iakttagande av de i tillståndet givna villkoren uppfyller förutsättningarna för tillstånd i 22-23 §§ miljöskyddslagen, 6 kap. 4 § vattenlagen samt 27 § deponeringsförordningen.

Fortsatt mottagning av avfall till området kräver nytt tillstånd enligt 5 kap. 28 b § renhållningslagen. Finströms kommun har inte inkommit med komplettering om avsikten att hålla en mellanlagringsstation på fastigheten Helenelund RNr 2:9 även efter att kommunen överfört renhållningsuppgifterna till Ålands Miljöservice i enlighet med 2 kap. 7 § 2 mom. renhållningslagen. Dessutom har kommunen inte kompletterat sin anhållan från 30.11.2001 trots att man har anhållit och beviljats förlängd tid att inkomma med komplettering av föreläggandet från myndigheten (tidigare nämnden), brev MPN 04-182/26.07.2004, vid flertalet tillfällen. Myndighetens avskrivning följer därmed av 13 § 1 mom. i landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Tillståndet har med stöd av 25 och 26 §§ miljöskyddslagen, 4 kap. 7 § och 6 kap. 23 samt 28 §§ vattenlagen samt 20 § deponeringsförordningen förenats med sådana villkor som är nödvändiga för att förutsättningarna för tillstånd skall vara uppfyllda. Vid fastställande av villkor har de allmänna miljöskyddsprinciperna beaktats i den mån det inte har ansetts oskäligt att uppfylla dem.

Prövning av platsvalet för avslutningen av befintlig deponi sker enligt 4 kap. 6 § vattenlagen. För befintlig deponi kan dock göras avsteg från förordningens krav på lämplig lokalisering enligt 27 § deponeringsförordningen (2007:3) i lydelsen som följer av 31 § deponeringsförordningen (2001:76). Finströms kommun har tillställt Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet erforderlig avslutningsplan för verksamheten och uppfyller därmed kriterierna för att erhålla tillstånd att avsluta verksamheten enligt ovan nämnda övergångsbestämmelser.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet konstaterar att Finströms kommuns deponi finns på ett område som utgör en del av ett vattenskyddsområde till Ålands Vatten Ab:s vattentäcker Markusbölefjärden, Långsjön och Dalkarby träsk enligt Västra Finlands Vattendomstols utslag nr 32/1988/3 givet 05.07.1988. I 5 kap. 3 § vattenlagen finns bestämmelser om vattenskyddsområden som stipulerar att vattenskyddsområden åtnjuter särskilt skydd och att det inte får finnas cisterner, upplag, dike, ledning eller annan anläggning som kan skada eller på annat sätt

förorena vattnet. Anläggning för hantering eller förstöring av avfall kräver dessutom förläggningstillstånd i enlighet med 3 kap. 10 § punkt 19) landskapsförordning (1973:63) om hälsovården. Deponin i Tärnebolstad i Finström har dock varit ibruk sedan 1960-talet och är därmed förlagd till området innan krav på förläggningstillstånd för avfallsanläggningen förelåg.

Myndigheten har bedömt i enlighet med 6 § miljöskyddslagen att det är oskäligt att kräva att hela deponin skall grävas upp och deponeras på en annan plats med beaktande av kostnaderna för åtgärden. Myndigheten har till grund för bedömningen använt den kostnadsberäkning som framförts av Finströms kommun genom "Utredning av alternativa lösningar", Mariehamn 10.07.2006.

Inför sluttäckningen skall området förberedas genom att allt avfall schacktas till en tydligt avgränsad deponi. Massorna skall därefter komprimeras för att möjliggöra en fungerande sluttäckning. Allt övrigt avfall som finns på området skall sorteras och utsorterat avfall samt allt farligt avfall avlägsnas i enlighet med 8 a-f §§ landskapslag (1981:3) om renhållning, nedan renhållningslagen. Alla avfallsmottagare och transportörer som tar emot, behandlar eller transporterar avfall skall också inneha tillstånd eller godkänne enligt 5a kapitlet i renhållningslagen.

Vid avslutning och sluttäckning av en deponi finns ett krav på tätskiktets utformning där dess genomsläpplighet får vara maximalt 50 liter per kvadratmeter och år för deponier som mottagit hushållsavfall eller icke farligt avfall. Kravet följer av 21 § 2 mom. i deponeringsförordningen och utgör en skälig skyddsåtgärd för att förebygga att olägenhet för människors hälsa eller miljön uppstår.

Enligt 4 kap. 7 § vattenlagen är Finströms kommun skyldig att iaktta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar samt iaktta de försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa risk för försämring av vattenkvalitet. Enligt 4 kap 8 § vattenlagen är utsläpp till grundvatten av vissa farliga ämnen förbjudet. Genom 1 § i vattenförordning (1996:77) för landskapet Åland krävs tillstånd för att till ytvatten få släppa ut vissa farliga ämnen. Med beaktande av de nämnda paragraferna i vattenlagen samt den allmänna miljöskyddsprincipen i 22 § 1 mom. miljöskyddslagen, vilken anger att skadliga miljökonsekvenser som inte helt kan förebyggas skall begränsas i så stor utsträckning som möjligt, är det skäligt att Finströms kommun i tillståndsvillkor åläggs att anlägga ett system för avledning av ytvatten, uppsamla och separera lakvatten, uppföra en sedimenterings- och utjämningsbassäng samt utreda en metod för behandling av lakvattnet. Skyddsåtgärderna utgör tillräckliga försiktighetsmått för att grundvattnet och vattenmiljön i omgivningen skadas så litet som möjligt och hålls i ett så naturligt skick som möjligt. De allmänna kravbestämmelserna i 4 kap. 3 § vattenlagen uppfylls därmed genom att nyttan med att avsluta deponin på området, med beaktande av de skyddsåtgärder som kommer att vidtas, överstiger den olägenhet verksamheten riskerar att medföra vattenmiljön.

Enligt bestämmelser om vattenkvalitet i 5 kap. vattenlagen så är det envars skyldighet att efter förmåga och tillfälle, genom aktivt handlande och genom att avstå från skadlig påverkan, skydda och vårda grundvatten så att dess beskaffenhet inte medför hälso- eller miljöfara och ytvattnet så att det hålls i ett skick som tillåter naturlig flora och fauna. En skyldigheten att avhjälpa olägenheter även efter att

vattenfarlig verksamhet har upphört finns i 4 kap. 7 § 1 mom. vattenlagen. Finströms kommun skall kontrollera den avslutade deponins miljöpåverkan samt skydda mot förorening av grundvattnet. Därför skall kontroll utföras genom att de nedlagda grundvattenrören, ytvattnet och lakvattnet provtas kontinuerligt i enlighet med det kontrollprogram som fastställts i beslutet. Resultaten från provtagningen skall sammanställs för uppföljning av deponins miljöpåverkan och bedömning av ytterligare åtgärder görs vid behov för att skydda grundvattnet. En avslutad deponi omfattas även av en efterkontrollfas enligt 23 § deponeringsförordningen där verksamhetsutövaren svarar för kontroll, inbegripet analys av lakvatten från deponin och grundvattnet i närområdet till deponin även under efterkontrollfasen.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet konstaterar att sökanden uppvisat tillräcklig organisation, sakkunskap och solvens för att förutsättningarna för tillstånd enligt 23 § miljöskyddslagen skall anses vara uppfyllda och beviljar Finströms kommun miljötillstånd för avslutning av kommunens f.d. deponi i Tärnebolstad, Finströms kommun.

Tillämpade lagrum

Tillämpade lagrum framgår av detta besluts text.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs en avgift i enlighet med punkt 14.2 taxa för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, godkänd av Ålands landskapsregering genom beslut nr 30/2007.

Avgiften faktureras separat.

Avstjälningsplats för vanligt avfall (3364 €-50 %*) € 1682,00

*avgiften har reducerats med 50 % då ärendet gäller väsentlig omställning av verksamhet.

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Karta över deponiområdet
3. Sluttäckningsytan i genomskärning ritningar 67070024BT.2-3
4. Grundvattenrörens- och ytvattenprovtagningsplatser enligt situationsplan 67070024BT.1
5. Kontrollprogram enligt punkt 7.3 avslutningsplan 67070024.BT
6. Besväransvisning

Detta beslut har upprättats i två likalydande exemplar. Ett exemplar sänds till sökanden med mottagningsbevis och ett arkiveras i enlighet med arkivplanen hos Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Ordförande Ulrika Karlsson
Prövningsnämnden

Föredragande Erica Sjöström
Miljöhandläggare

ÄRENDEHANTERING

Ansökan

Ansökan har anhängiggjorts hos Ålands miljöprövningsnämnd 30.11.01. I ärendet finns en lista över ärendehanteringar inklusive kompletteringar av ansökan, daterad 18.12.2007.

Ärendet har genom 5 § landskapslag (2007:129) om införande av lagstiftningen om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet överförts från Ålands miljöprövningsnämnd till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet 01.01.2008.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 3 - 24 januari 2008 på Finströms kommuns samt Ålands landskapsregerings anslagstavlor. I delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Inga yttranden har inkommit under kungörelsetiden.

Utlåtanden

Ålands miljöprövningsnämnd har begärt och erhållit ett sakkunnigt utlåtande 18.11.2004 över ansökan om avlägsnande av avfallsmassorna. Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet har inte ytterligare begärt några utlåtanden.

Bemötande

Sökanden har beretts tillfälle att yttra sig över det sakkunniga utlåtandet 23.11.2004. Bemötande tillsammans med en miljöplan inkom 02.12.2005.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt på Finströms kommuns samt Ålands landskapsregerings anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet respektive Ålands landskapsregerings registratorskansli. Beslutet finns även tillgängligt på internet på Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighets hemsida, www.miljohalsoskydd.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.